

دانشکده علوم انسانی و اجتماعی

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد در رشته علوم اجتماعی (گرایش مطالعات جوانان)

موضوع:

بررسی تفاوت های جنسیتی در پیامدهای روانی-اجتماعی ناباروی

مطالعه موردی: زوجین مراجعه کننده به مرکز ناباروری شهر یزد

استاد راهنما: دکتر محمد اسماعیل ریاحی

استاد مشاور: دکتر سیف الله فرزانه

دانشجو: الهام زارع زاده مهریزی

شهریور ۱۳۹۱

تعهدنامه اصالت پایان نامه (رساله)

اینجانب الهام زارع زاده مهریزی دانشجوی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم اجتماعی/مطالعات جوانان به شماره دانشجویی ۸۸۱۲۷۳۹۰۸ تعهد می‌نمایم که کلیه مطالب مندرج در پایان نامه اینجانب تحت عنوان بررسی تفاوت های جنسیتی در پیامدهای روانی-اجتماعی ناباروی مطالعه موردی: زوجین مراجعه کننده به مرکز ناباروری شهر یزد، حاصل فعالیت پژوهشی خودم بوده که به راهنمایی یا مشاورت اساتید دانشگاه مازندران تهیه شده است و در هر جا که از دستاوردها یا آثار علمی دیگران استفاده شده با رعایت حقوق مالکیت معنوی به صورت مستقیم یا غیرمستقیم در متن پایان نامه، ارجاع داده شده و در منابع پایانی ذکر شده است.

این اثر پژوهشی قبلاً برای اخذ هیچ مدرک هم‌سطح، بالاتر یا پایین تر هیچ یک از دانشگاه ها و موسسات دولتی یا غیردولتی ارائه نشده است، در صورت احراز تخلف و اثبات خلاف هر یک از موارد فوق، دانشگاه مازندران حق دارد بدون نیاز به حکمی از مراجع قضایی یا غیرقضایی، نسبت به ابطال مدرک تحصیلی اینجانب اقدام کند و حق پیگیری قضایی موضوع نیز برای دانشگاه مازندران محفوظ است و اینجانب حق هرگونه اعتراض را از خود ساقط می‌نمایم.

کلیه نتایج و حقوق حاصل از این اثر، متعلق به دانشگاه مازندران است و هرگونه استفاده از نتایج علمی و عملی، واگذاری اطلاعات به دیگران یا چاپ و تکثیر، نسخه‌برداری ترجمه و اقتباس از پایان‌نامه، بدون موافقت دانشگاه مازندران یا استاد راهنما یا مشاور، ممنوع است، نقل مطالب با ذکر ماخذ بلامانع است.

صحت امضای دانشجو مورد گواهی است.

نام و نام خانوادگی و امضاء دانشجو

مدیر گروه دانشکده

معاون پژوهشی دانشکده

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشکده علوم انسانی و اجتماعی

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد در رشته علوم اجتماعی (گرایش مطالعات جوانان)

موضوع:

بررسی تفاوت های جنسیتی در پیامدهای روانی-اجتماعی ناباروری

مطالعه موردی: زوجین مراجعه کننده به مرکز ناباروری شهر یزد

استاد راهنما: دکتر محمد اسماعیل ریاحی

استاد مشاور: دکتر سیف الله فرزانه

اساتید داور:

دکتر اکبر علیوردی نیا و دکتر احمد رضایی

دانشجو: الهام زارع زاده مهریزی

شهریور ۱۳۹۱

تقدیر و شکر:

در این جا وظیفه خود می دانم تا صمیمانه ترین سپاس و قدردانی خود را تقدیم کسانی کنم که در حوزه علم و زندگی مطالب زیادی به من آموختند.

نخست از استاد گرامی جناب آقای دکتر محمد اسماعیل ریاحی که الفبای پژوهش را به من آموختند و با صبر و شکیبایی راهنمایی این پایان نامه را به عهده داشتند قدردانی می کنم.

بعینین از رهنمودهای استاد مشاور، جناب آقای دکتر سیف الله فرزانه کمال شکر و قدردانی را دارم.

و از اساتید داور؛ جناب آقای دکتر اکبر علیوردی نیا و دکتر احمد رضایی که داور این پایان نامه را بر عهده گرفتند سپاسگزاری می کنم.

سپاس و درود فراوان بر دوستان عزیزم - حمید حیدری، نریمان محمدی، صدیقه آئینی، اعظم عبادی، زهرا بهتی کویسی، مهرداد کاظمیان، کاظم احمدی، سارا شالو که به من آموختند در این روزگاری توان بر همراهی یاران قسم خورد.

تقدیم به

بعد از مدتها، پس از بی‌سودن راه‌های فراوان که با حضور شیرین اساتید عزیزم، بارها بنمایها
و دغدغه‌های فراوانشان و شیفته‌های زیبای آن دوران، نگاه‌های پدر و مادرم، با
چشم‌های پر از برق شوق، و زیبایی حضور خواهرم در کنارم، که خشکی‌های این راه را به
امید و روشنی تبدیل کرده و امیدوارم بتوانم در آینده‌ای نزدیک جوایف آنها
باشم...

اکنون، با احترام فراوان برای این همه تلاش این عزیزان برای موفقیت من...
این پایان نامه را به پدر و مادر عزیزم و خواهر مهربانم الهه تقدیم میکنم؛
امیدوارم قادر به درک زیبایی‌های وجودشان باشم.

چکیده

ناباروری به عنوان پدیده‌ای با ماهیت زیستی، همزمان دارای ابعادی روانی و اجتماعی- جمعیتی نیز می‌باشد. از این رو، بروز پیامدهای روانی- اجتماعی به دنبال تشخیص ناباروری، پدیده‌ای قابل انتظار خواهد بود. البته این پیامدها، بر حسب بافتهای تاریخی و فرهنگی، اثرات گوناگونی را بر حیات فردی، خانوادگی و اجتماعی افراد نابارور به جای خواهند گذاشت؛ چنانکه، در فرهنگها و جوامعی که فرزند زایی از مهمترین اهداف تشکیل خانواده محسوب شده و مردان و زنان با پدر و مادر شدن جایگاهی بس والا در سلسله مراتب اجتماعی کسب می‌نمایند، ناباروری می‌تواند منجر به بدنامی و داغ اجتماعی گردد. پژوهش حاضر قصد دارد تا با به کارگیری نظریه‌های برجسب زنی و استیگما به بررسی برخی از پیامدهای روانی- اجتماعی ناباروری (میزان طرد/پذیرش اجتماعی، میزان موفقیت تحصیلی، و میزان موفقیت شغلی) در بین نمونه‌ای از زنان و مردان نابارور شهر یزد پرداخته و تفاوت‌های زنان و مردان در این زمینه را شناسایی نماید.

پژوهش حاضر با به کارگیری روش پیمایش، از پرسشنامه‌ی همراه با مصاحبه جهت گردآوری داده‌ها بهره برده است. حجم نمونه شامل ۳۶۰ نفر (۱۸۰ مرد و ۱۸۰ زن نابارور) از مراجعه‌کنندگان به مرکز ناباروری شهر یزد می‌باشد که همگی پاسخگویان با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شده‌اند.

بر اساس نتایج آزمون تفاوت میانگین، گرچه در مجموع، تفاوت جنسیتی معناداری در گزارش کردن پیامدهای منفی ناباروری در بین مردان و زنان نابارور مشاهده نشد؛ با این حال، مردان و زنان در شیوه‌های مقابله با داغ ناباروری، میزان انزوای ناشی از ناباروری، نوع تصور از خویش به علت ناباروری، و نیز تصور از نوع نگاه دیگران مهم به خود تفاوت‌های معناداری با یکدیگر داشتند؛ بدین معنی که زنان در مقایسه با مردان، تلاش بیشتری برای پنهان کردن داغ ناباروری انجام داده، از حضور در مراسم اجتماعی و ارتباط با اطرفیانشان اجتناب کرده، تصویر منفی تری نسبت به خود داشته، و می‌پنداشتند که نگاه دیگران به آنها به علت ناباروریشان، منفی‌تر است. همچنین، نتایج تحلیل رگرسیونی نشان داد که متغیرهای تصور فرد نابارور از خویش ($\beta = 0/398$)، جنسیت ($\beta = -0/223$)، به همراه مخفی کردن داغ ناباروری ($\beta = 0/107$) مهم‌ترین پیش‌بینی‌کننده‌های متغیر وابسته (پیامدهای منفی ناباروری) بوده‌اند. تحلیل رگرسیون به تفکیک جنسیت نیز نشان داد که مهمترین متغیرهای پیش‌بینی‌کننده پیامدهای منفی ناباروری در بین مردان، تصور فرد نابارور از خویش ($\beta = 0/435$) و میزان مخفی کردن داغ ناباروری ($\beta = 0/201$) و در بین زنان، تصور فرد نابارور از خویش ($\beta = 0/345$) و میزان انزوای ناشی از ناباروری ($\beta = 0/224$) بوده‌اند.

یافته‌های تحقیق حاضر، بر ضرورت سیاستگذاری‌ها و مداخلات روانی و اجتماعی در سطوح فردی، خانوادگی، و اجتماعی جهت کاهش فشارهای روانی- اجتماعی بر زوجین نابارور، به ویژه زنان پای می‌فشارد.

کلمات کلیدی: تفاوت‌های جنسیتی، ناباروری، پیامدهای روانی- اجتماعی ناباروری، برجسب‌زنی، استیگما.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

خ	فهرست جداول
ز	فهرست نمودارها
س	پیشگفتار

بخش اول: طرح نظری تحقیق

فصل اول: کلیات تحقیق

۳	مقدمه
۳	۱-۱- بیان مساله
۸	۲-۱- اهمیت و ضرورت تحقیق
۱۱	۳-۱- اهداف تحقیق
۱۱	۱-۳-۱- هدف کلی
۱۱	۲-۳-۱- اهداف جزئی
۱۲	خلاصه فصل

فصل دوم: پیشینه تجربی و نظری تحقیق

مقدمه	۱۴
۱-۲- پیشینه تجربی	۱۴
۱-۱-۲- پیشینه داخلی	۱۴
۱-۱-۱-۲- پژوهش های حوزه علوم پزشکی	۱۴
۲-۱-۱-۲- پژوهش های حوزه علوم رفتاری و روانشناسی	۱۶
۳-۱-۱-۲- پژوهش های حوزه علوم اجتماعی	۲۳
۲-۲-۲- پیشینه خارجی	۳۴
۳-۲-۲- جمع بندی و نقد مطالعات پیشین	۴۱
۲-۲- مبانی نظری	۴۳
۳-۲- چارچوب نظری	۵۹
۴-۲- فرضیات تحقیق	۶۱
۵-۲- مدل تحلیلی تحقیق	۶۳
خلاصه فصل	۶۴

فصل سوم: روش شناسی تحقیق

مقدمه	۶۶
۱-۳- روش تحقیق	۶۶
۲-۳- جامعه آماری	۶۶
۳-۳- تعیین حجم نمونه	۶۷
۴-۳- شیوه نمونه گیری	۶۷

۶۸	۳-۵- ابزار گردآوری داده ها
۶۸	۳-۵-۱- اعتبار ابزار سنجش
۶۹	۳-۵-۲- روایی بازار سنجش
۷۰	۳-۶- فرایند گردآوری داده ها
۷۰	۳-۷- متغیرهای مستقل و وابسته تحقیق
۷۰	۳-۸- سطح سنجش متغیرها
۷۲	۳-۹- تعاریف نظری و عملیاتی مفاهیم
۷۲	۳-۹-۱- متغیر وابسته (پیامدهای روانی- اجتماعی ناباروری)
۷۳	۳-۹-۲- متغیرهای مستقل یا واسط
۷۳	۳-۹-۲-۱- میزان مخفی کردن داغ ناباروری
۷۴	۳-۹-۲-۲- میزان پذیرفتن داغ ناباروری
۷۶	۳-۹-۲-۳- میزان انزوای اجتماعی ناشی از ناباروری
۷۷	۳-۹-۲-۴- میزان اهمیت فرزند
۷۸	۳-۹-۲-۵- تصور فرد نابارور از نوع نگاه دیگران مهم
۸۰	۳-۹-۲-۶- تصور فرد نابارور از خویش
۸۳	۳-۱۰- نحوه سنجش متغیر زمینه ای منزلت شغلی
۸۳	۳-۱۱- نحوه سنجش متغیر زمینه ای پایگاه اجتماعی-اقتصادی
۸۳	۳-۱۲- سطح و واحد تحلیل
۸۳	۳-۱۳- تکنیک تجزیه و تحلیل داده ها
۸۴	۳-۱۴- محدودیت های تحقیق
۸۴	خلاصه فصل

بخش دوم: یافته‌های تحقیق

فصل چهارم: توصیف داده‌های تحقیق

مقدمه	۸۷
۴-۱- توصیف متغیرهای زمینه‌ای	۸۸
۴-۲- توصیف متغیرهای وابسته و مستقل تحقیق	۱۰۵
۴-۲-۱- توصیف متغیر وابسته (پیامدهای روانی-اجتماعی ناباروری)	۱۰۵
۴-۲-۲- توصیف متغیرهای مستقل تحقیق	۱۱۱
خلاصه فصل	۱۳۲

فصل پنجم: تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق

مقدمه	۱۳۴
۵-۱- آزمون تفاوت میانگین بر حسب متغیرهای مستقل و وابسته	۱۳۵
۵-۲- ماتریس همبستگی	۱۴۱
۵-۳- تحلیل رگرسیون چند متغیره	۱۴۳
۵-۴- تحلیل رگرسیونی عوامل موثر بر متغیر وابسته به تفکیک جنسیت	۱۵۵
۵-۴- تحلیل مسیر	۱۵۸
خلاصه فصل	۱۶۱

فصل ششم: نتیجه گیری

۱۶۴	۱-۶- نتایج عمده تحقیق .....
۱۶۸	۲-۶- بحث و نتیجه گیری.....
۱۷۳	۳-۶- ارائه پیشنهادات و راهکارهای اجرایی .....
۱۷۶	فهرست منابع .....
۱۸۷	ضمائم.....

فهرست جداول

عنوان

صفحه

- جدول (۱-۲): چکیده تحقیقات انجام شده داخلی در حوزه علوم رفتاری و روانشناسی در زمینه ناباروری..... ۲۰
- جدول (۲-۲): چکیده تحقیقات انجام شده داخلی در حوزه جمعیت شناسی، در زمینه باروری ۲۳
- جدول (۳-۲): چکیده تحقیقات انجام شده داخلی در حوزه علوم اجتماعی، در زمینه ناباروری ۳۱
- جدول (۱-۳): نتایج تحلیل روایی متغیرهای اصلی تحقیق ۶۹
- جدول (۲-۳): متغیرهای مستقل و سطح سنجش آن ها ۷۰
- جدول (۳-۳): تعریف عملیاتی پیامدهای منفی ناباروری ۷۲
- جدول (۴-۳): فرایند تعریف عملیاتی میزان مخفی کردن داغ ناباروری ۷۴
- جدول (۵-۳): تعریف عملیاتی مفهوم پذیرفتن داغ ناباروری ۷۵
- جدول (۶-۳): تعریف عملیاتی مفهوم میزان انزوای اجتماعی ناشی از ناباروری ۷۶
- جدول (۷-۳): تعریف عملیاتی میزان اهمیت فرزند ۷۸
- جدول (۸-۳): تعریف عملیاتی تصور فرد نابارور از نوع نگاه دیگران مهم ۸۰
- جدول (۹-۳): تعریف عملیاتی تصور فرد نابارور از خویش ۸۲
- جدول (۱-۴): توزیع فراوانی و درصدی پاسخ‌گویان بر حسب جنسیت..... ۸۸
- جدول (۲-۴): توزیع فراوانی و درصدی پاسخ‌گویان بر حسب گروه‌های سنی..... ۸۸
- جدول (۳-۴): توزیع فراوانی و درصدی پاسخ‌گویان بر حسب سطح تحصیلات ۸۹
- جدول (۴-۴): توزیع فراوانی و درصدی پاسخ‌گویان بر حسب وضعیت اشتغال ۹۱
- جدول (۵-۴): توزیع فراوانی و درصدی پاسخ‌گویان بر حسب میزان درآمد ... ۹۲
- جدول (۶-۴): توزیع فراوانی و درصدی پاسخ‌گویان بر حسب منزلت شغلی ۹۴

- جدول (۴-۷): توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان برحسب پایگاه اقتصادی- اجتماعی..... ۹۵
- جدول (۴-۸): توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان برحسب محل سکونت ۹۶
- جدول (۴-۹): توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان برحسب قومیت ۹۷
- جدول (۴-۱۰): توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان برحسب مدت زمان ازدواج ۹۸
- جدول (۴-۱۱): توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان برحسب مدت زمان آگاهی از مشکل ناباروری..... ۹۹
- جدول (۴-۱۲): توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان برحسب عامل ناباروری..... ۱۰۰
- جدول (۴-۱۳): توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان برحسب سابقه خانوادگی ناباروری..... ۱۰۱
- جدول (۴-۱۴): توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان برحسب اقدام درمانی..... ۱۰۲
- جدول (۴-۱۵): توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان برحسب دفعات اقدام‌های درمانی ناموفق..... ۱۰۲
- جدول (۴-۱۶): توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان برحسب مدت زمان شروع درمان ناباروری..... ۱۰۳
- جدول (۴-۱۷): توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان برحسب تلاش‌های درمانی..... ۱۰۴
- جدول (۴-۱۸): توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان برحسب گویه‌های پیامدهای منفی ناباروری..... ۱۰۵
- جدول (۴-۱۹): توزیع میزان پیامدهای منفی ناباروری در بین پاسخگویان..... ۱۰۸
- جدول (۴-۲۰): توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان برحسب گویه‌های میزان مخفی کردن داغ ناباروری به تفکیک جنسیت ۱۰۹
- جدول (۴-۲۱): توزیع میزان مخفی کردن داغ ناباروری پاسخگویان به تفکیک جنسیت ۱۱۱
- جدول (۴-۲۲): توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان برحسب گویه‌های میزان پذیرفتن به تفکیک جنسیت ۱۱۲
- جدول (۴-۲۳): توزیع گویه‌های میزان پذیرفتن داغ ناباروری به تفکیک جنسیت پاسخگویان ۱۱۵
- جدول (۴-۲۴): توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان بر حسب میزان انزوا در پاسخگویان به تفکیک جنسیت ۱۱۶
- جدول (۴-۲۵): توزیع میزان احساس انزوا در پاسخگویان به تفکیک جنسیت ۱۱۷
- جدول (۴-۲۶): توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان بر حسب میزان اهمیت فرزند به تفکیک جنسیت ۱۱۸
- جدول (۴-۲۷): توزیع میزان اهمیت فرزند در پاسخگویان به تفکیک جنسیت ۱۱۹
- جدول (۴-۲۸): توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان برحسب گویه‌های گرایش به درمان‌های جایگزین به تفکیک جنسیت..... ۱۲۱

- جدول (۴-۲۹): توزیع میزان گرایش به درمان های جایگزین در پاسخگویان به تفکیک جنسیت ۱۲۲
- جدول (۴-۳۰): توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان بر حسب تصور فرد نابارور از نوع نگاه دیگران مهم در پاسخگویان به تفکیک جنسیت ۱۲۳
- جدول (۴-۳۱): توزیع گویه های تصور فرد نابارور از نوع نگاه دیگران مهم به تفکیک جنسیت پاسخگویان ۱۲۶
- جدول (۴-۳۲): توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان بر حسب تصور فرد نابارور از خویش ۱۲۷
- جدول (۴-۳۳): توزیع گویه های تصور فرد نابارور از خویش به تفکیک جنسیت پاسخگویان ۱۲۹
- جدول (۴-۳۴): توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان بر حسب گویه های بر حسب زنی رسمی و غیر رسمی به تفکیک جنسیت ۱۳۰
- جدول (۵-۱) آزمون تفاوت میانگین میزان پیامدهای منفی ناباروری بر حسب جنسیت ۱۳۵
- جدول (۵-۲) آزمون تفاوت میانگین میزان اهمیت فرزند بر حسب جنسیت ۱۳۵
- جدول (۵-۳) آزمون تفاوت میانگین میزان مخفی کردن داغ ناباروری بر حسب جنسیت ۱۳۶
- جدول (۵-۴) آزمون تفاوت میانگین میزان پذیرفتن داغ ناباروری بر حسب جنسیت ۱۳۶
- جدول (۵-۵) آزمون تفاوت میانگین میزان گرایش به انزوا به علت ناباروری بر حسب جنسیت ۱۳۷
- جدول (۵-۶) آزمون تفاوت تصور فرد نابارور از نوع نگاه دیگران مهم بر حسب جنسیت ۱۳۷
- جدول (۵-۷) آزمون تفاوت تصور فرد نابارور از خویش بر حسب جنسیت ۱۳۸
- جدول (۵-۸) آزمون تفاوت میانگین پیامدهای منفی ناباروری بر حسب متغیرهای زمینه ای ۱۳۸
- جدول (۵-۹): ماتریس ضرایب همبستگی میان متغیرهای مستقل با متغیر وابسته ۱۴۱
- جدول (۵-۱۰) خلاصه مدل رگرسیون چند متغیره پیامدهای منفی ناباروری ۱۴۴
- جدول (۵-۱۱) ضرایب تاثیر مدل تبیین کننده پیامدهای منفی ناباروری ۱۴۴
- جدول (۵-۱۲) خلاصه مدل رگرسیون چند متغیره میزان پذیرفتن داغ ناباروری ۱۴۹
- جدول (۵-۱۳) ضرایب تاثیر میزان پذیرفتن داغ ناباروری ۱۴۹
- جدول (۵-۱۴) خلاصه مدل رگرسیون چند متغیره میزان مخفی کردن داغ ناباروری ۱۵۰
- جدول (۵-۱۵) ضرایب تاثیر میزان مخفی کردن داغ ناباروری ۱۵۰
- جدول (۵-۱۶) خلاصه مدل رگرسیون چند متغیره میزان انزوا به علت ناباروری ۱۵۱
- جدول (۵-۱۷) ضرایب تاثیر میزان انزوا ۱۵۱

- جدول (۵-۱۸) خلاصه مدل رگرسیون چند متغیره میزان اهمیت فرزند ۱۵۳
- جدول (۵-۱۹) تاثیر ضرایب رگرسیونی میزان اهمیت فرزند ۱۵۳
- جدول (۵-۲۰) خلاصه مدل رگرسیون چند متغیره تصور فرد نابارور از نوع نگاه دیگران مهم ۱۵۳
- جدول (۵-۲۱) تاثیر ضرایب رگرسیونی تصور فرد نابارور از نوع نگاه دیگران مهم ۱۵۳
- جدول (۵-۲۲) خلاصه مدل رگرسیون چند متغیره تصور فرد نابارور از خویش ۱۵۴
- جدول (۵-۲۳) تاثیر ضرایب رگرسیونی تصور فرد نابارور از خویش ۱۵۴
- جدول (۵-۲۴) خلاصه مدل رگرسیون چند متغیره پیامدهای منفی ناباروری در مردان ۱۵۶
- جدول (۵-۲۵) تاثیر ضرایب رگرسیونی پیامدهای منفی ناباروری در مردان ۱۵۶
- جدول (۵-۲۶) خلاصه مدل رگرسیون چند متغیره پیامدهای منفی ناباروری در زنان ۱۵۸
- جدول (۵-۲۸) تاثیر ضرایب رگرسیونی پیامدهای منفی ناباروری در زنان ۱۵۸
- جدول شماره (۵-۲۹) میزان تاثیر مستقیم، غیرمستقیم و کل متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته پیامدهای روانی-اجتماعی ناباروری ۱۶۱

فهرست نمودارها

عنوان

صفحه

- نمودار شماره (۱-۲): مدل تحلیلی تحقیق ۶۳
- نمودار شماره (۱-۴): توزیع پاسخگویان برحسب گروه های سنی به تفکیک جنسیت ۸۹
- نمودار شماره (۲-۴): توزیع پاسخگویان برحسب تحصیلات به تفکیک جنسیت ۹۰
- نمودار شماره (۳-۴): توزیع پاسخگویان برحسب وضعیت اشتغال به تفکیک جنسیت ۹۱
- نمودار شماره (۴-۴): توزیع پاسخگویان برحسب میزان درآمد به تفکیک جنسیت ۹۳
- نمودار شماره (۵-۴): توزیع پاسخگویان برحسب پایگاه اجتماعی-اقتصادی به تفکیک جنسیت ۹۶
- نمودار شماره (۶-۴): توزیع پاسخگویان برحسب عامل ناباروری به تفکیک جنسیت ۱۰۱
- نمودار شماره (۱-۵): تحلیل مسیر مدل تحلیلی تحقیق ۱۶۰

پیشگفتار:

بارداری، زایمان و صاحب فرزند شدن در مرکز توجه بسیاری از زوج هایی که زندگی مشترک را آغاز می کنند، قرار دارد و ناباروری از نقاط مهم مولد نگرانی در آنان است. این امر در کشورهای توسعه نیافته یا در حال توسعه مشهودتر است، زیرا نداشتن فرزند در این جوامع باعث عدم امنیت و استحکام در ازدواج و نوعی انگ اجتماعی می گردد. برای زوجینی که خواهان فرزند باشند، تجربه نازایی می تواند خانمان سوز، بحران زا و عامل ایجادکننده ضربات روانی و احساسی باشد. نیمی از زنان و ۱۵ درصد مردان، نازایی را نگران کننده ترین تجربه زندگی شان می دانند (فولادی، ۱۳۸۵: ۱۳۲).

براساس نتایج پژوهش ها تجربه استرس زای ناباروری با طیف گسترده آسیب های روانشناختی، اختلال کارکرد جنسی و مشکلات زناشویی ارتباط دارد. افراد نابارور، نارضایتی بیشتری را نسبت به خود و ازدواجشان اظهار داشته و کناره گیری اجتماعی و استرس بیش از اندازه را در ارتباط های زناشویی بین فردی و اجتماعی بروز می دهند. تجربه های ناباروری که برخی آن را بحران ناباروری نام نهاده اند با استرس های فیزیکی، روانشناختی و اجتماعی همراه است که تمامی جنبه های زندگی فرد را تحت تاثیر قرار داده و سبب کاهش صمیمیت، ترس از جدایی، طلاق، کاهش اعتماد به نفس، طرد شدگی، گوشه گیری و بیماری های روان تنی می شود (نیکویخت، ۱۳۸۹: ۳۲).

پژوهش حاضر قصد دارد پیامدهای روانی- اجتماعی ناباروری را بر زوجین نابارور مراجعه کننده به مرکز ناباروری شهر یزد مورد بررسی قرار دهد. از این رو این پژوهش در دو بخش و شش فصل ارائه شده است. بخش اول (طرح نظری تحقیق)، شامل سه فصل می باشد؛ در فصل اول کلیات تحقیق آمده است که در آن مسئله ی تحقیق تعریف می شود و به بیان اهمیت و ضرورت تحقیق و اهداف تحقیق پرداخته می شود. فصل دوم در دو قسمت تدوین شده است. قسمت اول به بررسی پیشینه تجربی تحقیق شامل مطالعات داخلی و مطالعات خارجی و جمع بندی آنها می پردازد. قسمت دوم به بررسی پیشینه نظری تحقیق اختصاص یافته است. در این قسمت ابتدا مبانی نظری تحقیق مرور می شوند و سپس به بررسی چارچوب نظری تحقیق که شامل نظریه های داغ و برجسب زنی است پرداخته می شود. همچنین مدل تحلیلی تحقیق و فرضیات تحقیق نیز مورد بررسی قرار می گیرند. فصل سوم به روش شناسی تحقیق اختصاص داده شده است. این فصل شامل روش تحقیق، جامعه آماری، تعیین حجم نمونه، شیوه ی نمونه گیری، اعتبار و روایی ابزار گردآوری داده ها، فرایندگردآوری داده ها، متغیرهای مستقل و وابسته تحقیق، سطح سنجش متغیرها، تعاریف نظری و عملیاتی مفاهیم، سطح و واحد تحلیل، روش تجزیه و تحلیل داده ها و محدودیت های تحقیق می شود. بخش دوم تحقیق نیز مشتمل بر سه فصل می باشد؛ در فصل چهارم داده

های تحقیق توصیف می‌شوند که شامل توزیع آماری جمعیت برحسب ویژگی‌های جمعیتی و اقتصادی - اجتماعی و توصیف متغیرهای مستقل و وابسته تحقیق می‌باشد. فصل پنجم به تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق اختصاص داده شده است. این فصل شامل آزمون‌های آماری فرضیات تحقیق (آزمون تفاوت میانگین، رگرسیون و تحلیل مسیر) می‌باشد. نهایتاً فصل ششم به جمع بندی تحقیق و مقایسه پژوهش حاضر با پژوهش‌های پیشین و ارائه پیشنهادات و راهکارها می‌پردازد.

بخش اول

طرح نظری تحقیق